

Αναζήτηση

<http://www.typography-museum.gr/>

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ (/CATEGORY/%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B5%CF%82)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ:

«Ελευθέριος Βενιζέλος: ο Ανθρωπος, ο Ηγέτης»

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών 'Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος' και Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2017

Κατάγομαι από την Ασίνη της Αργολίδας όπου νωρίς με δίδαξαν ότι η βασιλική δυναστεία έκανε την Ελλάδα μεγάλη σε αντίθεση με τον Βενιζέλο που την έβλαψε. Στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου, οι παλιοί υπερήφανα μού έδειχναν ένα σημείο όπου είχαν υψώσει τον πέτρινο σωρό του αναθέματος κατά του Βενιζέλου, εμπλέκοντας και τον Θεό στα πολιτικά της χώρας.

Ακόμη και το 1974 που τα πολιτικά πράγματα έδειχναν λιγότερο συντηρητικά, η Αργολίδα έδωσε στο δημοψήφισμα του Νοεμβρίου 46,7% υπέρ της βασιλευομένης δημοκρατίας—από τα υψηλότερα ποσοστά της χώρας.

Ήταν η εποχή που είχα αρχίσει να κατανοώ ότι «Η Ιστορία (σε αντίθεση με την κρατούσα άποψη) δεν καταγράφει γεγονότα. Καταγράφει μόνο την ηχώ τους... και για να το επιτύχει στηρίζεται στη φαντασία εξ ίσου με τα γεγονότα» όπως έγραψε ο μεγάλος Βελγοαυστραλός διανοούμενος Simon Leys. Τα γεγονότα είναι αυτά που είναι αλλά το πώς παρουσιάζονται, ποια τονίζονται, ποια παραλείπονται και στο τέλος πώς ερμηνεύονται είναι υπόθεση του ιστορικού.

Λυπάμαι που δεν είχα στα πρώτα μου χρόνια ένα έργο όπως αυτό του Νίκου Παπαδάκη για τον Ελευθέριο Βενιζέλο για να αποτινάξω νωρίς τον ζυγό της κακογραμμένης Ιστορίας που μας μάθαιναν. Η αλήθεια όμως μακροχρόνια δεν κρύβεται. Ο Βενιζέλος σήμερα θεωρείται δίκαια εθνάρχης ενώ η βασιλική δυναστεία μια, εν πολλοίς δυσάρεστη, παρένθεση της Ιστορίας.

Ο Νίκος Παπαδάκης έχει συγγράψει ένα δίτομο magnum opus 1.153 σελίδων μεγάλης ιστορικής αλλά και λογοτεχνικής αξίας. Άλλωστε η λογοτεχνία και η Ιστορία έχουν κοινές ρίζες και συχνά κοινούς δρόμους. Στόχος του έργου είναι ο βίος και η πολιτεία του Βενιζέλου που αναγκαστικά είναι και λεπτομερής

αφήγηση της ελληνικής Ιστορίας από το 1864 που γεννήθηκε ο μεγάλος πολιτικός έως το 1936 που πέθανε αυτοεξόριστος στη Γαλλία.

Είναι δύσκολο να γράψει κανείς τη βιογραφία ανθρώπου που δεν έχει γνωρίσει λόγω χρονικής απόστασης. Ο ΝΠ κατέφυγε σε ελληνικές και ξενόγλωσσες πηγές παραθέτοντας εκατοντάδες άρθρα εφημερίδων και περιοδικών, πρακτικά συνεδρίων, βιβλία, και αρχεία ιδρυμάτων όπως αυτό που ο ίδιος διευθύνει. Η έρευνα είναι λεπτομερής και εξαντλητική ώστε ο αναγνώστης να αποκομίσει μια σφαιρική εικόνα της εποχής και του ήρωα. Πολλά γεγονότα σχετικά με τον Βενιζέλο είναι άγνωστα στο ευρύ κοινό. Ο Βενιζέλος σε ηλικία 25 ετών εξελέγη πληρεξούσιος (βουλευτής) της Κρητικής Συνέλευσης. Η Κρήτη όμως δεν ήταν ελεύθερη. Η τύχη της παιζόταν ανάμεσα στην παρακμάζουσα Οθωμανική Αυτοκρατορία, την απελεύθερη αλλά αδύναμη Ελλάδα και τις Μεγάλες Δυνάμεις. Το 1897 τον βρήκε μεταξύ των ηγετών της επανάστασης κατά των Οθωμανών στο Ακρωτήρι και το 1905 πάλι επαναστάτη στο Θέρισο, αυτή τη φορά κατά του ύπατου αρμοστή πρίγκιπα Γεωργίου. Το 1910 έγινε πρωθυπουργός της Ελλάδας και ακολούθησαν άλλες έξι πρωθυπουργίες μέχρι τον θάνατό του. Η πολιτική του σταδιοδρομία σημαδεύτηκε από τις διαφωνίες του με τη βασιλική αυλή η οποία είχε εθιστεί στις εξωθεσμικές της παρεμβάσεις στα πολιτικά δρώμενα της χώρας, κάτι που το ζήσαμε έως το 1967. Οι συγκρούσεις με την αυλή οδήγησαν στον διχασμό.

Το 1912 ο αρχιστράτηγος των ελληνικών δυνάμεων πρίγκιπας Κωνσταντίνος ήθελε να κατευθυνθεί προς το Μοναστήρι αντί τη Θεσσαλονίκη. Ένα επιτακτικό τηλεγράφημα του Βενιζέλου με τη φράση «Σας το απαγορεύω» τον ανάγκασε να εισέλθει στη Θεσσαλονίκη, ώρες μόνο πριν από τους Βούλγαρους. Αν η εξουσία δεν ήταν κληρονομική, ο αρχιστράτηγος έπρεπε να είχε απολυθεί αμέσως για χαμηλή στρατηγική αντίληψη.

Προς το τέλος του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου η Ελλάδα συντάχθηκε με την Αντάντ χάρη στον Βενιζέλο, παρά την αντίδραση της φιλογερμανικής αυλής. Η μάχη του Σκρα ήταν καθοριστικής σημασίας για ό,τι επακολούθησε. Η Ελλάδα διαπραγματεύθηκε ισότιμα με τους νικητές. Ο Βενιζέλος, χάρη στη διορατικότητα και τη διπλωματία του διπλασίασε την Ελλάδα. Η Συνθήκη των Σεβρών έδειχνε να ολοκληρώνει το όνειρο εκατονταετιών με την επακολουθήσασα αποβίβαση στρατού στη Σμύρνη. Το 1920, εν μέσω νέου πολέμου, ο Βενιζέλος προκήρυξε εκλογές—το μεγαλύτερο ίσως σφάλμα του. Τις έχασε και η Μικρασιατική Καταστροφή ακολούθησε. Η χώρα καθυστερημένα αναζήτησε πάλι σ' αυτόν τη σωτηρία καλώντας τον να διαπραγματευτεί τη Συνθήκη της Λωζάννης που καθόρισε τα σημερινά σύνορα, εκτός από τα Δωδεκάνησα.

Ο Βενιζέλος πέτυχε σε μεγάλο βαθμό τον εκσυγχρονισμό της χώρας στη διακυβέρνηση, στην οικονομία, στην άμυνα, στην παιδεία, και στη δικαιοσύνη. Συγκρούστηκε με πολλά συμφέροντα και δυο φορές οι αντίπαλοί του προσπάθησαν να τον δολοφονήσουν. Πολλοί τον λάτρεψαν για τις υπηρεσίες του στο έθνος και πολλοί τον μίσησαν επειδή τους ανέτρεψε την τάξη της ημιμάθειας, της καθαρεύουσας, ενός ιδιότυπου σκοταδισμού που επιστράτευσε ακόμη και το ανάθεμα, της πίστης στην κληρονομική ηγεμονία των Γλύκσμπουργκ, των τσιφλικάδων, του δικαίου των τραμπούκων. Ήταν ένα μίσος που έμπαινε στην περιοχή της ψυχασθένειας όπως ένα ψήφισμα του αναθέματος που ευχόταν να χτυπήσουν τον Βενιζέλο «τα εξανθήματα του Ιώβ, το κήτος του Ιωνά, η λέπρα του Ιεχωβά». Η ίδια η βασίλισσα Όλγα έγραψε στον αδελφό της Γουλιέλμο: «Το μόνο που θα ευχόμουν είναι να κρεμούσε κάποιος τον Βενιζέλο, τον Λούντ Τζωρτζ, τον Ριμπό, τον Κερένσκυ, τον Σοννίνο... Αυτά τα άτιμα γουρούνια, και προ πάντων εκείνη η καμήλα ο Ουίλσον, πόσο ηλίθιος και αδαής πρέπει να είναι».

Αδικώ τον ΝΠ και το έργο του με μια τόσο σύντομη παρουσίαση λόγω περιορισμένου χώρου. Ο ΝΠ

αφήνει τη σφραγίδα του στη σύγχρονη ιστορική βιβλιογραφία με ένα έργο που έλειπε. Αυτό το έργο θα γίνει σημείο αναφοράς για τον μελετητή της σύγχρονης Ιστορίας της Ελλάδας. Ταυτόχρονα το θεωρώ απαραίτητο να εισαχθεί με κάποιο τρόπο και στα σχολεία. Είναι γραμμένο απλά με εξαιρετική γλώσσα και διαβάζεται σαν λογοτεχνία καλής αισθητικής.

Αυτό που θα βελτίωνε το έργο είναι ένα εκτεταμένο ευρετήριο στο τέλος και μερικοί χάρτες διάσπαρτοι στο κείμενο με διαγράμματα των γεωγραφικών και στρατιωτικών διατάξεων των αντιμαχομένων. Αυτά όμως είναι μικρές λεπτομέρειες. Γεγονός είναι ότι ο Νίκος Παπαδάκης συνέγραψε ένα μοναδικό ιστορικό έργο τεράστιας αξίας που πρέπει να διαβάσει, όχι μόνο ο ιστορικός, αλλά και κάθε πολίτης που θέλει να μάθει πώς δημιουργήθηκε η σύγχρονη Ελλάδα και από ποιον.

Και ένας διαφορετικός επίλογος. Το 2005 το Πολυτεχνείο Κρήτης έστειλε στο Υπουργείο Παιδείας ομόφωνο αίτημα μετονομασίας του σε Βενιζέλειο Πολυτεχνείο Κρήτης. Το αίτημα δεν εγκρίθηκε από την υπουργό κυρία Γιαννάκου. Η ανθρώπινη μνήμη είναι βραχεία.

RICS **rev**

Δανός - Μελάκης

Χανιά
Ηρ. Πολυτεχνείου 3
Τηλ: +30 28210 50900

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ & ΕΚΤΙΜΗΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Heraklion
Δουκός Μποφώρ 7
Τηλ: +30 2810 282822

An alliance member of
BNP PARIBAS
REAL ESTATE

info.crete@danos-melakis.gr
www.danos-melakis.gr

[\(http://www.danos-melakis.gr/\)](http://www.danos-melakis.gr/)

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ

<http://www.chaniabank.gr>